

Domov > Mreža Usposabljanja, Pravosodne Mreže In Agencije > Austria

Začetno usposabljanje sodnikov in tožilcev v Evropski uniji

Vsebino zagotavlja
Avstrija

Avstrija

Splošni opis

Avstrijsko sodstvo je pristojno za začetno usposabljanje sodnikov rednih sodišč in državnih tožilcev. Besedilo v nadaljevanju se nanaša samo na ti skupini delavcev v pravni stroki.

Začetno usposabljanje sodnikov in državnih tožilcev je v Avstriji obvezno, organizirajo in izvajajo pa ga predsedniki štirih višjih deželnih sodišč (Dunaj, Gradec, Linz in Innsbruck). V Avstriji v nasprotju z nekaterimi drugimi državami ni pravosodne šole ali akademije, temveč se uporablja decentraliziran pristop k usposabljanju.

Sodniki in tožilci pripravniki opravijo enako štiriletno začetno usposabljanje; v tej fazi ni specializacije.

Osnovni elementi začetnega usposabljanja so opredeljeni v [zakonu o sodniški in tožilski službi](#) ter v [uredbi o usposabljanju sodnikov pripravnikov](#).

Konkretno obliko in vsebino začetnega usposabljanja določijo predsedniki štirih višjih deželnih sodišč.

Na dan 1. julija 2021 je bilo v usposabljanje vključenih 180 sodnikov in državnih tožilcev pripravnikov.

Dostop do začetnega usposabljanja

Po diplomi iz prava ima vsak diplomant pravico do sedemmesečne „prakse na sodišču“, ki je pravna zahteva za opravljanje „klasičnega“ pravnega poklica (tj. sodnika, državnega tožilca, odvetnika in notarja). Kandidati morajo ob prijavi za prakso na sodišču navesti, ali se želijo vključiti v pravosodno pripravništvo (tj. da bi postali sodnik ali državni tožilec). V nekaterih okoliščinah je to mogoče navesti naknadno.

Izbirni postopek za sprejem v pravosodno pripravništvo vodi višje deželno sodišče, ki je pristojno glede na stalno prebivališče kandidata.

Praksa na sodišču vključuje dvo- do trimesečne napotitve na različna redna sodišča, ki obravnavajo civilnopravne in kazensko pravne zadeve.

Vsak kandidat mora po prvi napotitvi opraviti preizkus pred predsednikom pristojnega deželnega sodišča, ki obsega teme pretekle napotitve. Če kandidat uspešno opravi preizkus, ima pravico sodelovati v naslednjem krogu izbirnega postopka.

Drugi krog vključuje dva pisna izpita iz civilnega in kazenskega prava, pri katerih mora kandidat pripraviti sodno odločbo na podlagi dejanskega sodnega spisa. Vsak izpit traja pet ur. Osnutke odločb ocenijo sodniki ali državni tožilci, ki sodelujejo pri začetnem usposabljanju.

Kandidati, ki uspešno opravijo drugi krog, napredujejo v tretji krog, sestavljen iz štirih ustnih izpitov (civilno pravo, civilni postopek, kazensko pravo, kazenski postopek), ki prav tako potekajo pred sodniki, vključenimi v začetno usposabljanje.

Vsi kandidati, ki so uspešno opravili prejšnje kroge izbora, so povabljeni na razgovor pred predsednikom pristojnega višjega deželnega sodišča ter predstavnikoma višjega državnega tožilstva in združenja avstrijskih sodnikov.

Predsednik višjega deželnega sodišča nato na podlagi rezultatov krogov izbora in standardiziranih pisnih ocen, ki jih pripravijo sodniki, pristojni za usposabljanje med napotitvami na sodiščih, izbrane kandidate predlaga zveznemu ministrstvu za pravosodje.

Zvezno ministrstvo za pravosodje predlagane kandidate povabi na končni razgovor.

Zvezni minister za pravosodje nato imenuje izbrane kandidate za sodnike in tožilce pripravnike.

Vsi zgoraj navedeni izpiti in razgovori se lahko opravljajo samo enkrat; celoten izbirni postopek traja približno 14 mesecev.

Po potrebi se lahko k prijavi na prosto delovno mesto sodnika pripravnika povabijo tudi polno usposobljeni odvetniki. Opraviti morajo prilagojeno fazo začetnega usposabljanja in dodatni izpit.

Oblika in vsebina začetnega usposabljanja

Štiriletna faza začetnega usposabljanja poteka po pristopu usposabljanja na delovnem mestu. To pomeni, da so sodniki in tožilci pripravniki napoteni na sodišče ali državno tožilstvo kadar koli med začetnim usposabljanjem.

Njihova glavna naloga je pomagati sodniku ali državnemu tožilcu, pri katerem se usposablja, pri pripravi sodnih odločb, izvedbi obravnav, zastopanju državnega tožilstva med sojenji itd., vse to pa poteka pod nadzorom zadevnega sodnika ali tožilca, pri katerem se usposablja.

Te napotitve trajajo dva do štiri mesece in potekajo na sodiščih vseh stopenj (tj. okrožna sodišča, deželna sodišča, višja deželna sodišča itd.), državnih tožilstvih, pa tudi v odvetniških pisarnah.

Poleg teh napotitev so vsi sodniki in tožilci pripravniki za dva tedna napoteni v organizacijo za zaščito žrtev ter za tri tedne v zavod za prestajanje kazni.

Vsi sodniki in tožilci pripravniki poslušajo tudi teoretična predavanja, ki zajemajo civilno pravo, kazensko pravo, družinsko pravo, pravo EU, upravno in ustavno pravo, sodniške in digitalne spretnosti itd.

Poleg tega se morajo udeležiti modulov o človekovih in temeljnih pravicah ter o avstrijski zgodovini pravosodja.

Teoretična predavanja vključujejo predstavitve, delo v skupinah, delavnice itd. Pri pravnih zadevah so predavatelji večinoma sodniki in državni tožilci, medtem ko usposabljanje za pridobitev mehkih veščin v avstrijskem sodstvu večinoma izvajajo strokovnjaki z ustreznega področja.

Poleg nacionalnega programa usposabljanja so sodniki in tožilci pripravniki vabljeni in se jih tudi spodbuja, da se udeležijo mednarodnih dejavnosti usposabljanja, na primer dejavnosti, ki jih izvajata EJTN in ERA.

Zaključek začetnega usposabljanja in postopka pridobivanja kvalifikacij

Zaključni izpit se opravlja v zadnjih štirih mesecih začetnega usposabljanja (člen 20 zakona o sodniški in tožilski službi, glej povezavo v oddelku s splošnim opisom). Sestavljen je iz dveh pisnih izpitov (civilno in kazensko pravo), ki trajata po deset ur in pri katerih mora kandidat za vsakega pripraviti odločbo na podlagi dejanskega sodnega spisa. Zaključni izpit vključuje tudi ustni izpit pred komisijo, ki jo sestavljajo štirje sodniki/državni tožilci (eden od njih je predsednik pristojnega višjega deželnega sodišča) in odvetnik. Ustni izpit obsega kazensko pravo, kazensko procesno pravo, civilno pravo, civilno procesno pravo, gospodarsko pravo, ustavno pravo, človekove in temeljne pravice, osnove upravnega prava, vodenje obravnav, pravo javnih uslužbencev in evropsko pravo. Ustni izpit ni javen in traja najmanj dve uri. Izpit se lahko ponavlja enkrat.

Po uspešno opravljenem zaključnem izpitu in štirih letih začetnega usposabljanja je lahko sodnik pripravnik imenovan za sodnika ali državnega tožilca, pri čemer se mora prijaviti na prosto delovno mesto. Vse kandidate glede na njihovo primernost za zadevna delovna mesta razvrstita ena ali dve komisiji (odvisno od delovnega

mesta, za katero so se prijavili), sestavljeni iz sodnikov, ki so jih izvolili njihovi kolegi. Komisija predloži ožji seznam treh kandidatov na prosto delovno mesto zveznemu ministru za pravosodje, ki v skladu s tem seznamom imenuje sodnika ali državnega tožilca.

■ Zadnja posodobitev: 19/05/2026

Strani v jezikih držav članic pripravljajo posamezni nacionalni organi, njihov prevod pa zagotavlja prevajalska služba Evropske komisije. Prevodi zato morda še ne vsebujejo kasnejših sprememb izvirnika, ki so jih vnesli nacionalni organi. Evropska komisija ne prevzema nobene odgovornosti za informacije ali podatke, ki jih vsebuje oziroma na katere se sklicuje ta dokument. Za pravila o avtorskih pravicah države članice, ki je odgovorna za to stran, glejte pravno obvestilo.